

Naslov: **Žena je u Hrvatskoj, kao i u većini zemalja EU-a, i dalje premalo tamo gdje se odlučuje**

Datum, stranica, autor: 12.1.2015., 4, Igor Bošnjak.

Izvor, država: Glas Slavonije, Hrvatska

Kategorija: Tržište rada, Ured pravobraniteljice za ravnopravnost spolova

Površina: 1133,31 cm²

OTS: 36.364 (izvor: Medianet)

RAVNOPRAVNOST zasad zaživ

Žena je u Hrvatskoj većini zemalja premalo tamo gdje

Na lokalnim izborima 2013. izabrano je

Igor BOŠNJAK

Hrvatski građani najviše su diskriminirani na temelju dobi, potom nacionalne pripadnosti, a onda i na temelju spola.

Spolna diskriminacija česta je tema na razini Europske unije, ali i u Hrvatskoj. Europska komisija je još 2012. godine predložila Europskom parlamentu donošenje zakona prema kojemu bi u upravama tvrtki koje su na burzi bude bar 40 posto žena, no on do danas još nije usvojen.

Samo 11 gradonačelnica

Višnja Ljubičić, pravobraniteljica za ravnopravnost spolova, prošle je godine na jednom okruglom stolu iznijela podatke o ženama u politici i na tržištu rada u Hrvatskoj. Ukazala je kako su rezultati parlamentarnih izbora 2011. u tom smislu bili vrlo loši, te je u Sabor izabrano samo 19,8 posto žena, što je daleko od prihvatljivog postotka. Istina, u tom ih je trenutku u Saboru bilo nešto više - 24 posto, što je prema njezinim riječima samo svjedočilo da su "muški kolege

ROBERT ANIĆ/PIXSELL

VIŠNJA LJUBIČIĆ

pravobraniteljica za ravnopravnost spolova

Predloženih 40 % žena neće biti dostatno ako se dopusti da se one "gurnu" na dno izbornih lista

rotacijom otišli u izvršnu vlast ili negdje drugdje". Slično je bilo i s lokalnim izborima 2013., na kojima je izabrano manje od se-

Obveza od 2013. godine?

Pravobraniteljica Ljubičić kaže kako Zakon o ravnopravnosti spolova još od donošenja 2008. izričito propisuje da su predlagatelj lista kandidata/kinja za izbor zastupnika/ica u Sabor, članova/ica predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave kao i članova/ica u Europski parlament, dužni poštivati načelo ravnopravnosti spolova i voditi računa o uravnoteženoj zastupljenosti žena i muškaraca na listama (minimalno 40 % osoba određenog spola). Štoviše, Zakon je propisao da prigodom provedbe trećih redovitih izbora od dana njegovog stupanja na snagu to postaje obveza te je nepoštivanje obveze određeno kao prekršajno djelo. Višnja Ljubičić zastupala je stajalište kako je to preraslo u obvezu već na lokalnim izborima u svibnju 2013., no to stajalište tada nije izvršteno u izbornom zakonodavstvu. Ona se ne slaže sa stajalištima da je podzastupljenost žena posljedica njihovog izbora odnosno nedostatka interesa za sudjelovanjem u političkom životu, već je uvjerena da to ukazuje kako postoje često skrivene prepreke njihovom ravnopravnom sudjelovanju utemeljene na predrasudama ili stereotipima.

dam posto načelnica općina, a gradonačelnica nešto manje od osam posto. Odnosno, od 139 hrvatskih gradova samo ih je 11 dobilo gradonačelnicu. Županica je pak izabrano pet posto, ili samo jedna. I u općinskim vijećima je izuzetno malo žena - 16 posto, a u gradskim vijećima nešto boljih 22 posto. Tada je, u odnosu na izbore 2009., broj žena u općinskim vijećima povećan samo za 0,6 posto, u gradskim vijećima za 1,2 posto, a u županjskim skupštinama uslijedio je pad od 1,2 posto. Ni u upravama javnih tvrtki, na koje je utjecala vladajuća koalicija na čelu sa SDP-om, situacija nije bitno drukčija. Najbolje je stanje u društvima koje su u nadležnosti Ministarstva financija, gdje tri od šest tih uprava predvođe žene (Fina, Croatia banka i Središnje klirinško depozitarno društvo). A među 22 člana uprava je za Hrvatsku vrlo dobrih 32 posto žena. Kada je riječ o poduzećima

ela samo na izborima za EP

skoje, kao i u EU-a, i dalje 'dje se odlučuje

manje od 7 posto načelnica općina

MARKO JURINEC/PISSELL

U EUROPSKOM PARLAMENTU SMO U GORNJOJ POLOVINI

Na prošlogodišnjim izborima za Europski parlament zastupljenost izabranih žena dosegla je solidnih 37 posto (2 posto više nego 2009. godine). Najveći se pomak dogodio između 1989. i 1994. godine, kada se postotak žena povećao s 19 na 26 posto. Podaci pokazuju kako je svijetla točka Europe sada Malta, iz koje je izabrano čak 67 posto žena (četiri od 6 zastupnika), a slijede je Švedska i Irska s 55 posto žena, Finska s 54 posto te Estonija s 50 posto. Tamna strana europske rodne ravnopravnosti iskazana je sa svega 9 posto izabranih žena u Litvi, 17 posto na Cipru i 19 posto u Mađarskoj. Hrvatska tu sa svojih 45 posto izabranih žena (5 od 11 zastupnika) mnogima može biti primjer.

koja u potpunosti nadzire država, postotak žena u upravama i nadzornim odborima daleko je od priželjkivanog. Naime, od 104 člana u upravama tih tvrtki 17 su žene (16,34 posto), a od 291 člana u nadzornim odborima ima ih tek 56 (19,6 posto). No, dok se u tom smislu nikako nisu iskazali, socijaldemokrati su prošle godine zajedno s drugim predlagateljima ipak pokrenuli izmjene izbornog zakona i tu predložili odredbu prema kojoj bi se nevažećima smatrale izborne liste s manje od 40 posto kandidata podzastupljenog spola. I Višnja Ljubičić smatra takav prijedlog izmjena izbornog zakonodavstva pozitivnim korakom provođenja obveze iz Zakona o ravnopravnosti spolova.

Podizanje svijesti

- Uvjeren sam kako ne možemo tvrditi da smo ostvarili stvarnu demokratizaciju političkog odlučiva-

nja ako je u tijelima političkog odlučivanja sustavno podzastupljena društvena skupina koja brojčano čini više od polovine ukupnog stanovništva. Stoga smatram kako je predložena izmjena izbornog zakonodavstva korak u dobrom smjeru, ali istovremeno ukazuje kako taj korak neće biti dostatan ako se dopusti da sudionici izbora žene "gurnu" na dno izbornih lista kako bi zadovoljili formu, a izbjegli svrhu ove mjere. Zastupam stajalište kako bi ta mjera trebala imati oblik tzv. zipper sustava, prema kojem bi osobe različitog spola bile naizmjenično (par-nepar) navedene na predloženoj listi - ističe Ljubičić. Sličnih brojki kao u javnom sektoru, drže se i u hrvatskom privatnom sektoru. Podaci Europske komisije iz rujna 2014. pokazuju da Hrvatska tu zaostaje za europskim partnerima. Udio žena u upravljačkim tijelima trgovačkih društava koja su izlistana na bur-

zama iznosi 15,3 posto i Hrvatska je jedna od članica EU-a u kojima je taj broj u zadnje tri i pol godine pao, a u EU je taj broj za trećinu porastao. Najveći broj žena u upravnim tijelima trgovačkih društava imaju Latvija (31,3 posto), Francuska (30,4) i Finska (28,6), a najveće smanjenje, od gotovo 10 posto, bilježi Rumunjska. Prosječan udio žena u upravljačkim tijelima najvećih poduzeća koja kotiraju na burzama u Europi sredinom se prošle godine popeo na 18,6 posto, pokazali su podaci Europske komisije. Ljubičić ističe kako je na natječaju za Progress Program EU-a ostvarila financiranje projekta čiji cilj je upravo podignuti svijest o koristima uravnotežene zastupljenosti spolova na upravljačkim pozicijama u trgovačkim društvima te razviti konkretne mjere koje bi pridonijele većoj zastupljenosti žena na upravljačkim pozicijama. ■